

Kliimaministeerium
Teadmiseks: Justiits- ja Digiministeerium

02.02.2026

EEML seisukohad keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõule

Täname võimaluse eest esitada arvamus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõule. Samal ajal palume täiendada ka seotud huvirühmade nimekirja, kellelt sel teemal arvamust küsitakse, kaasates nimekirja ka Eesti Erametsaliidu kui metsamaa omanike huvide esindaja. Leidsime viite eelnõule tagasiside andmise tähtajaga 02. veebruar Teie pressiteatest¹. Järgnevalt esitame oma ettepanekud.

1. Sõnastada §-s 2¹ keskkonnamõju hindamise ulatus sarnaseks EL direktiiviga²

Ettepanek sõnastuseks:

1) paragrahvi 21 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „Keskkonnamõju käesoleva seaduse tähenduses on kavandatava tegevusega või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju keskkonnale, sealhulgas elurikkusele, maale, mullale, veele, õhule, kliimale ja maastikule, ning keskkonna kaudu toimiv mõju elanikkonnale ja inimese tervisele, kultuuripärandile või varale, samuti kõigi nimetatud elementide vastastikune mõju“.

Selgitus:

Nõustume, et keskkonnamõju hindamise ulatus on omamoodi tüliõunaks ning see tuleb kindlasti lahendada. Samas juhime tähelepanu, et planeeritud muudatuse sõnastus ei ole üks-ühele lihtsasti mõistetav. Teeme ettepaneku seda kohendada, tuues välja direktiivi artiklis 3 esitatud loetelu: elanikkonnale ja inimeste tervisele, elurikkusele, maale, mullale, veele, õhule ja kliimale, materiaalsele varale, kultuuripärandile ja maastikule, ning eelpool nimetatud elementide vastastikune mõju.

Lisaks palume selgitada (tegemist on selgitustaotlusega), kuidas täpsemalt toimub

---

¹ [Keskkonnamõju hindamine muutub kiiremaks ja tõhusamaks | Kliimaministeerium](#)

² [konsolideeritud TEKST: 32011L0092 — ET — 15.05.2014](#)

keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse reguleerimisalasse jäävate strateegiate, projektide jms kavandamisel alternatiivsete lahenduste väljatöötamine ning sobivaima alternatiivi valik selliselt, et arvestatud oleks ka teisi mõjusid peale keskkonnamõju. Leiame, et see on väga suure mõjuga projektide korral ülimalt vajalik, eriti kumulatiivse mõju korral.

2. Viia seadus kooskõlla vastava EL direktiiviga³ ning hinnata keskkonnamõju ka projektide ja projektide osade korral, mille eesmärk on looduskaitse, kuid mis mõjutavad oluliselt keskkonda/kutsuvad esile olulisi muutusi keskkonnas, sh Natura aladel

Ettepanek võimalikuks sõnastuseks:

Muuta § 3 lg 1 punkti 2 sõnastust järgmiselt: „2) kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ~~ebasoodne~~ mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.“

Täpsemalt: jätta välja tekstiosad „ebasoodne“ ning „ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik“.

EL direktiiv nimetab projektideks igasuguseid sekkumisi looduskeskkonda ja maastikku. Sellised on näiteks ka kaitsekorralduskavad, liigikaitse tegevuskavad, elupaigatüüpide hooldus-, taastamis- ja majandamiskavad, igasugused muud, sh strateegilised looduskaitse tegevuskavad, arengukavad, seirekavad, invasiivsete liikide tõrjeprogrammid jms. Eriti konkreetse ja olulise mõjuga on elupaikade taastamise projektid: soode, puisniitude, veekogude, metsakoosluste jne taastamised. Need võivad sageli olla tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga riiklikud projektid, mille kohta direktiivi tuleb kohaldada. Seega ei piisa üldisest klauslist, millega ei nõuta keskkonnamõju hindamist pelgalt viidates üldistavale ala seotusele kaitsekorraldusega, vaid iga konkreetse projekti korral tuleb teha sisuline ja dokumenteeritud otsus, et kriteerium on täidetud.

Näitena. Kaitsekorralduskava või elupaiga ja liigi kaitse tegevuskava on looduskaitseliste tööde rakenduslik tegevusplaan. Neid kavasid koostab ja kinnitab Keskkonnaamet. Seisuga 01.06.2022 oli kehtivaid kaitsekorralduskavasid 351, mis on koostatud 608 kaitstavale alale. Liigi kaitse tegevuskavad on olemas 78 liigil ning elupaiga tegevuskavad on koostatud pärandniitudele. Uuendamisel on soode tegevuskava ja koostamisel on tegevuskavad ka metsaelupaigatüüpidele.⁴ Juhime tähelepanu, et kõiki

---

³ [konsolideeritud TEKST: 32011L0092 — ET — 15.05.2014](#)

⁴ [Kaitse-eeskirjad, kaitsekorralduskavad, liigi kaitse tegevuskavad ja elupaiga tegevuskavad | loodusveeb](#)

neid saab nimetada suure keskkonnamõjuga projektideks, mida koostab Keskkonnaamet ja kinnitab Keskkonnaamet (reguleeritud keskkonnaministri 02.11.2022 määrusega nr 50⁵, §2 lg 1 ja § 5 lg 1). **See loob institutsionaalse suletud ringi, kus Keskkonnaamet on tellija, koostaja ja lõplik kinnitaja, samuti järelvalvaja** – puudub sõltumatu kontroll, kes hindaks, kas kavandatav tegevus (nt veetaseme tõstmine) on keskkonnamõju vaates parim lahendus ning veelgi enam, kuidas mõjutab see muid valdkondi – alates kohalikust taristust ja naabrite kinnistutest kuni suuremate kliimaeesmärkideni. Menetlus ei ole võrreldav käesoleva seaduse menetlusega, kus erinevalt lihtsalt info avaldamisest veebilehel, tuleb korraldada avalikud arutelud, kirjalikud teavitamised, vastuväidetele vastamised. Veelgi enam, kui näiteks määruse § 3 lg 3 p 1 alusel määrab Keskkonnaamet „hädavajalikuks tegevuseks“ veerežiimi muutmise või 100 ha metsa raadamise, siis puudub igasugune mehhanism, mis hindaks selle ebasoodsat mõju muus vaates: antud juhtudel kohalikule taristule või süsiniku sidumisele. Miinimumina vajavad need projektid sarnast sõltumatut keskkonnamõju hindamist, kus vastavalt EL direktiivile tuleb vähemalt hinnata mõju ka kliimale ning (keskkonnamuutuste kaudu) avalduvat mõju **elanikkonnale, inimese tervisele, materiaalsele varale**. Tegelikult tuleb muidugi lahendada laiem mõjuhindamise küsimus.

Märgade metsaelupaikade ja soode taastamise näol on juba olemas negatiivsed näited, kus tegevuste mõjudele on sõltumatu hinnang koostamata ja kohalike inimeste arvamust ei ole arvestatud. Samas avaldub oluline mõju ka Natura alale – seejuures negatiivne mõju näiteks vanadele loodusmetsadele (elupaigatüübi muutumine). Leiame, et inimtegevuse tagajärjel olulist ja püsivat keskkonnamuutust esile kutsuvate projektide korral tuleb läbi viia samamoodi põhjalik ja sõltumatu keskkonnamõju hindamine ning leida parim alternatiiv.

Meie ettepanek aitab panustada ka Teie pakutud lahendusse vastuses õiguskantslerile⁶ – kuidas õiguslikult täpsustada looduskaitseliste taastamistööde kavandamise menetlust.

Lõppkokkuvõttes: kuna viidatud määrus ei nõua riskianalüüsi ega sea ligilähedaseltki sarnaseid kohustusi suuremahuliste taastamistööde planeerimisel, sh väljaspoole kaitseala piire, ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus teeb automaatse erandi, on loodud õiguslik vaakum, kus riiklike

---

⁵ [Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine–Riigi Teataja](#)

⁶ [Avalik dokumendiregister](#)

looduskaitseprojektide korral jäävad olulised mõjud hindamata, puudub sõltumatu hinnang ja vastutaja.

3. Jätta metsamaa raadamisele mõjuhindamise kohustus alles. Veelgi enam, keskkonnamõju hindamise nõue tuleb sisse viia raadamisele, mis toimub suuremal pindalal kui 5 hektarit.

Ettepanek sõnastuseks:

Paragrahv 6 lõike 1 punktis 31¹ asendatakse sõna „100“ sõnaga „5“.

Selgitus:

Muudatuse § 1 punktiga 14 soovitatakse tunnistada §-i 6 lõike 1 punkt 31¹ kehtetuks ehk kaotada ära nõue koostada keskkonnamõju hindamine üle 100 ha metsamaa raadamisel. Vastupidi, keskkonnamõju hindamise nõue tuleb kehtestada alale, **kus raadatakse enam kui 5 hektarit**. Raadamine on püsiva ja pöördumatu mõjuga tegevus nii elurikkusele kui süsinikusidumisele, sest metsamaa maakasutuse muutus on püsiv ning metsaökosüsteem kaob. 5 hektarist suurema lageraie tegemine on samas keelatud – kuigi see on ajutise ja pöörduva iseloomuga tegevus – metsauuenduse tulemusel taastub aja jooksul metsaökosüsteem, säilivad mullastruktuur, seemnepank ja suur osa ökoloogilistest funktsioonidest. Seega on põhjendamatult jätta oluliselt püsivama ja ulatuslikuma mõjuga tegevusi lubada ilma keskkonnamõju hindamata ja alternatiivid kaalumata, sh arvestades kumulatiivset mõju. Sarnane kohustus tuleb panna ka keskkonnakaitsele raadamistele.

4. Laiendada keskkonnamõju hindamise litsentsi saajate ringi

Ettepanek sõnastuseks:

Muuta paragrahvi 15 lõike 1 punkte 1 ja 2 ning sõnastada need järgmiselt:

„1) on omandanud magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni loodusteaduste, keskkonnakaitse või metsanduse õppesuuna õppekava järgi;

2) omab vähemalt kolmeaastast töökogemust loodusteaduste, keskkonnakaitse või metsandusega seotud tegevusalal;“.

Selgitus:

Seaduse kohaselt antakse keskkonnamõju hindamise litsents füüsilisele isikule, kes on omandanud magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni loodusteaduste või keskkonnakaitse õppesuuna õppekava järgi ning omab loodusteaduste või keskkonnakaitsega seotud tegevusalal vähemalt kolmeaastast töökogemust. Eesti on metsarikas riik ja maismaast poole moodustab metsamaa. Seega on väga oluline võimaldada litsentsi andmist ka metsanduse õppesuuna lõpetanud isikule, kel on laialdased teadmised nii keskkonna, metsaökosüsteemide kui ka metsamajandamise

**Eesti
Erametsaliit**

võtete kohta. Samuti võimaldab ekspertide ringi laiendamine tekitada mõjuhindamise turule suurema konkurentsi ning parema kättesaadavuse.

Lugupidamisega

Kristel Järve
Tegevjuht
Eesti Erametsaliit